

Детска градина „Изгрев“ – Бургас

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА ОБЩНОСТТА

ВЪВЕДЕНИЕ:

Като образователна институция ДГ „Изгрев“ - град Бургас има за цел да предостави на своите възпитаници високо качество на обучение в условията на оптимална и развиваща се среда. Определящ фактор за постигане на тази цел е формирането на една активна, обединена общност споделяща единни принципи и ценности. Нещо повече – приемането на идеята за общност се налага като водещ принцип в дейността на детската градина.

Настоящият Етичен кодекс на общността формулира ценностите и задава правилата за взаимодействие и общуване.

Глава 1: ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи :

Чл.1. Детството е изключително важен период от живота на човека;

Чл.2. Семейството е най- естествената среда за развитието на детето;

Чл.3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;

Чл.4. На всяко дете е гарантирано правото на :

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религията;
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;

Чл.5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;

Чл.6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.8. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето;

Чл.9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация;

Чл.10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила;

Чл.11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Глава 2: УЧАСТНИЦИ В ОБЩНОСТТА НА ДГ „Изгрев“

Раздел 1 УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ, РАБОТНИЦИ.

Чл.12. Ал. 1 В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, учителите, служителите и работниците от ДГ „Изгрев“ спазват принципите на законност, лоялност, честост, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

Ал. 2. Всички учители, служители и работници изпълняват служебните си задължения като:

т. 1. Осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към ДГ „Изгрев“.

т. 2. Отнасят се любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат прояви на дискриминация.

т. 3. Следват поведение, което не накърнява престижа на детското заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и със своя обществен и личен живот.

т. 4. Изпълняват възложените му функции и осъществяват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата в интерес на децата и защитават интересите на ДГ „Изгрев“.

Ал. 3. Всички учители, служители и работници изповядват следните ценности и компетентности:

1. Професионална компетентност – притежават знания, умения и квалификация за заеманата длъжност.
2. Ефективност – постигат максимални резултати от труда.
3. Отговорност и изпълнителност – имат развито чувство на дълг при изпълнение на трудовите си задачи.
4. Отзивчивост – услужливи са към търсещите информация, услуги и съдействие.
5. Вежливост – проявяват любезност.
6. Честност – коректно представят своята гледна точка.
7. Толерантност – отнасят се почтено и с уважение към детската градина като институция, към работещите в нея, към деца, родители и общественост.
8. Подходящ външен вид – стремят се да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят и отговаря на добрите норми и благоприличие.

Ал. 4. Всички учители, служители и работници са длъжни да познават и спазват:

1. Специфичните за образователната система нормативни документи.
2. Защита на класифицирана информация и личните данни.
3. Закона за закрила от дискриминация.
4. Етичния кодекс на работещите с деца.
5. Вътрешни документи на ДГ „Изгрев“ – правилници, инструкции, инструктажи и др.

Ал. 5. Всички учители, служители и работници са длъжни да спазват следните морални отговорности към децата:

- 1) Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
- 2) Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на детето.
- 3) Да подкрепят правото на детето за свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

4) Да осигуряват на децата със специални образователни потребности равни възможности за достъп до образование.

5) Да не дискриминират децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

6) Да изпълняват задълженията си по Закона за закрила на детето като :

- познават симптомите на насилие (физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване) ;
- при съмнения за насилие уведомяват органите за закрила на детето;
- когато до тях достигне информация за насилие над дете и за ситуации, които представляват заплаха за здравето и сигурността му, са длъжни да информират органите за закрила на детето.

Чл.13. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности към семейството:

1) Да зачитат достойнството на всяко семейство, неговата култура, обичаи, език и убеждения.

2) Да зачитат ценностите на семейството и правото му да взема решения за своите деца.

3) Да информират семейството за всички решения, свързани с детето им и при необходимост го включват във вземането на такива решения.

4) Да общуват със семейството в дух на сътрудничество, взаимно уважение.

5) Да не използват служебните си отношения със семейството за лично благодетелстване.

6) Да осигуряват конфиденциалност на информацията и зачитат правото на семейството на личен живот, с изключение на случаи, нарушаващи правата на детето.

Чл.14. ал. 1. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

Ал. 2 . Учителите, служителите и работниците нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

Ал. 3 Недопустимо е отправянето на обиди между педагогическите специалисти, служителите и работниците, както и дискриминационни прояви в отношенията по между им.. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон, като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица или пред децата.

Ал. 4. В отношенията си с колегите всеки един учител, служител и работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Ал. 5. Със своето лично поведение и чувство на отговорност всеки един учител, служител или работник трябва да дава пример на останалите си колеги.

Ал. 6 Учителите, служителите и работниците се ръководят в работата си от следните морални отговорности:

1) Да работят за утвърждаване авторитета на институцията, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията.

2) Да работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.

3) Да опазват данните и личната информация за децата и всички посетители на детската градина, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл.15. За нарушение на правата си спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс на общността, учителите и служителите могат да се обърнат към Етичната комисия на ДГ „Изгрев“ .

Раздел 2 ДЕЦА

Чл.16. Общността в ДГ „Изгрев“ споделя и работи за спазване на убеждението, че:

- Детството е изключително важен период от живота на човека
- Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- На всяко дете е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия при спазване законите на страната;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, психическо и социално развитие.
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Раздел 3 РОДИТЕЛИ

Чл.17. Семейството е доминиращ фактор, който осигурява условия за развитие на детето. То трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения и да възпитава детето в дух на отговорност, уважение, толерантност и ненасилие.

Чл.18. Родителите имат грижа да окуражават децата си активно да участват в живота на ДГ, но в същата степен и да ги насърчават винаги да спазват общите правила.

Чл.19. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в образователно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл.20. Родителите като част от общността, се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на детската градина, както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите деца.

Чл.21. Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!

Чл.22. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.

Чл.23. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл.24. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.

Чл.25. За нарушение на правата си спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс родителите могат да се обърнат към Етичната комисия на ДГ „Изгрев“ – град Бургас.

Глава 3 ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Раздел 1 ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.26. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот учителите и служителите следват поведение, което не уронва престижа на институцията:

- 1) Не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.
- 2) Стремят се да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.
- 3) Спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.
- 4) Не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на институцията или достойнството на другите.
- 5) Поставят пред своя ръководител проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата, спазвайки добрия тон и колегиални отношения.
- 6) Противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия в детската градина.

Чл.27. Учителите и служителите не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на техните решения или да нарушат професионалния си подход по определени въпроси.

Чл.28. Учителите и служителите не могат да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности.

Раздел 2 ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.29. Учителите и служителите са длъжни да спазват служебната йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на горепосочените органи.

Чл.30. Учителите и служителите са длъжни да бъдат лоялни към работодателя, като не злоупотребяват с неговото доверие и не разпространяват поверителни за него сведения, както и да пазят доброто име на институцията.

Чл.31. Учителите и служителите са длъжни да спазват вътрешните правила, приети в детската градина.

Чл.32. Учителите и служителите са длъжни да уважават чуждото мнение и правото на избор и позиция, които не съвпадат с техните.

Чл.33. Учителите и служителите не трябва да изразяват лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на детската градина.

Чл.34. Учителите и служителите не трябва да позволяват да бъдат поставяни или да изглеждат поставени в положение на зависимост от когото и да било.

Чл.35. Учителите и служителите опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването за лични цели.

Чл.36. Учителите и служителите информират своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл.37. Учителите и служителите в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигурят ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са им поверени.

Раздел 3 КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.38. Конфликт на интереси възниква, когато учителят или служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

1) Учителите и служителите трябва да избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт са длъжни да информират веднага директора на детската градина.

2) Учителите и служителите не могат да използват служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

3) Учителите и служителите не трябва да допускат възможност друг да ги постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

Глава 4 ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА ОБЩНОСТТА

Раздел 1 НАБЛЮДАВАНЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

- 1) Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдаване, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на мерки при прилагане на Етичния кодекс за поведение на работещите в ДГ „Изгрев“.
- 2) Под нарушение на Етичния кодекс по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в поведението на работещите в детската градина:
  - Неспазване на действащото законодателство;
  - Неспазването на вътрешните документи на детската градина;
  - Действия и / или бездействия, водещи до разрушаване на доверието в детската градина;
  - Грубо, невъзпитано и нехуманно отношение към децата, родителите, колегите и други външни лица, проявено неуважение, незачитане правата и достойнството на

личността, допускане на прояви на дискриминация по отношение на други лица поради етнически, религиозни и други подобни причини;

- Накърняване авторитета на учители, служители и работници, престижа на детското заведение, допуснати както при изпълнение на служебните задължения, така и намеса в личния живот;
  - Проява на недобросъвестно, небрежно, некомпетентно и лишено от обективен подход изпълнение на възложените функции, както и накърняване интересите учителите, служителите, работниците в ДГ „Изгрев“, както и на други лица с цел zlepоставяне на детската заведение;
- 3) Наблюдението и докладването на посочените в т. 2 нарушения да се извършва по две направления:
    - Вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогически персонал;
    - Външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.
  - 4) Сигналите за нарушение се приемат от ЗАС и се регистрират във входящия дневник.
  - 5) Всички регистрирани сигнали се разглеждат от комисията по етика.
  - 6) Комисията по етика се състои от три членен състав. Комисията разглежда постъпилите сигнали на заседание и съставя протокол.
  - 7) Комисията разглежда само явно подадени сигнали и по преценка взема отношение по тях.
  - 8) Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.
  - 9) Решение на комисията се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство.
  - 10) При постъпил сигнал председателя на комисията свиква заседание в седем дневен срок от постъпване на сигнала.
  - 11) При необходимост се извършва проверка и разговор със свидетели на нарушението.
  - 12) При невъзможност да се изясни случая в едно заседание се свиква второ в седем дневен срок от първото.
  - 13) При установяване на нарушения, представляващи и дисциплинарни такива, директорът като работодател предприема съответните мерки по Кодекса на труда.
  - 14) За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява лицето, подало сигнала.
  - 15) При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите правила.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс на общността в детската градина е задължителен за всички нейни членове – учители, служители, родители и деца.

§ 2. Всички учители, служители и работници в детската градина се запознават с настоящия Етичен кодекс на общността лично, срещу подпис в рамките на годишния инструктаж.

§ 3. Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите предвидени в Закона за предучилищното и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на ДГ „Изгрев“.

§ 4. Настоящият Етичен кодекс на общността е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.